

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๓๘

อยากดีต้องฝึก

เมื่อวานนี้เขาก็ออกหนังสือพิมพ์เรื่องยายแก่อายุ ๖๙ ปีตาบอด ว่ามีคนช่วยเหลือเยอะ เราก็เป็นอันว่าหมดปัญหาไป เรากำลังเขียนจดหมายไปถาม นี่เห็นเขาออกทางหนังสือพิมพ์แล้วว่ามีคนช่วยเหลือก็หมดปัญหา เขาจะตอบจดหมายหรือไม่ตอบก็ไม่เป็นปัญหาอะไรละมีคนช่วยเหลือแล้ว อยู่จังหวัดสุโขทัย อำเภอศรีนคร ทางจากนี้ไป ๔๖๐ กิโลเมตร ไม่ใช่เล่นนะ พิจิตรที่เราไปอำเภอโพธิ์ประทับช้างนี้ ๔๓๐ กว่า อันนั้น ๔๖๐ ช่วยกันไปอย่างนั้นแหละโลกเรา ใครมีความจำเป็นหวังความช่วยเหลือจากกัน มนุษย์อยู่ด้วยกันก็หวังพึ่งกัน มนุษย์อยู่ด้วยกันพึ่งกันไม่ได้นี่ไม่มีความหมายนะ สู้ตัวไม่ได้ สัตว์เขายังช่วยกัน

พอพูดอย่างนี้แล้วยังมีตัวอย่างที่อำเภอศรีสงคราม ตอนนั้นนกกระเรียนนกเขียนมาก เต็มไปหมดท้องนา แต่น้ำท่วมมันโล่งไปหมดทำนาไม่ได้ นกเขียนนกอะไรลงหากินเป็นฝูง ๆ พอตีมีนเขียน ๒ ตัวหากินอยู่ ที่นี้นายพรานแอบไปยิง ยิงถูกหัวมัน พอยิงถูกหัวตาย ตัวเมียบินขึ้นไปข้างบนร้อนดูหัวตัวเองถูกปืนกำลังตื่นตายอยู่ ตัวเมียบินร้อนอยู่ข้างบนมองมาเห็น หัวปักลงเลยลงตรงซอกหัวนั้นแหละ หัวปักลงเลยตายด้วยกันทั้งคู่ นู่นเขายังรักกันเขายังช่วยกัน พูดถึงเรื่องสัตว์นะ ช่วยกันถึงสละชีวิตด้วยกันได้ ตกลงตายด้วยกันทั้งคู่เลย

นายสัตว์นรานั้นเอาไปกินทั้งสอง มันดีใจจะได้ไปตกนรก สองตัวเมียเขานั้นตายด้วยความเสียใจสุดขีด ถึงชีวิตสละได้เลย ตายไปสองตัว ตัวสัตว์นราก็ดีใจว่ายิ่งนิดเดียวได้สองตัว ป่านนี้ไปจมอยู่ในนรกนั้นแหละ เราไปเที่ยวทางโน้นทางอำเภอศรีสงคราม ทางโน้นสัตว์มากเพราะน้ำมาก แต่ก่อนนะเราไม่ได้พูดทุกวันนี้ แต่ก่อนบ้านคนไม่ค่อยมี พวกสัตว์น้ำแหละส่วนมากสัตว์พวกนก พวกนกเป็ดนกออะไรนี้เต็มอยู่โน้นหมด น้ำไม่อดไม่อยาก นี่พูดถึงเรื่องการช่วยเหลือกัน สละตายได้เที่ยว

เราก็เหมือนกันอย่าถือสาถือสาได้ง่าย ๆ ต้องให้อภัยกันไว้เสมอมนุษย์อยู่ด้วยกัน ความให้อภัยนี้ต้องเป็นพื้นของใจไว้เสมอ อย่าคอยถือผิดถือถูกกันทีเดียว การขับรถขับราที่ระวังยากมากนะ อันนี้ทะเลาะกันได้ง่ายกระทบกระเทือนกันได้ง่าย การขับรถต้องให้อภัยกันไว้เสมอ เมื่อรถคันหนึ่งผ่านมาเขาจะแซงคันหน้า เขาเปิดไฟ ทางนี้พอหลีกเลี่ยงให้หลีกเลี่ยง ให้อภัยกัน ต่างคนต่างเห็นใจกันอย่างนั้นแล้วเรื่องก็ไม่ค่อยเกิดขึ้น อันตรายก็ไม่มี ต่างคนต่างให้อภัย

เราจะให้สวรรค์ร้างไปหมดเหวอ สวรรค์ พรหมโลก ร้างไปหมด ไปแออัดยึดเยียดกันอยู่ในหลุมรกรุ่นเหวอ เป็นอย่างนั้นจริง ๆ ในหลุมรกรุ่นแออัดยึดเยียดจนไม่มีที่อยู่ แต่อำนาจของกรรมสัตว์เองแหละยึดเยียดให้อยู่ได้ เต็มไปหมด ได้รับความทุกข์ความทรมาน นั่นเรียกว่ากรรมของสัตว์ ส่วนสวรรค์ไม่ได้แออัดนี้ พรหมโลกก็ไม่แออัด พรหมโลกมี ๑๖ ชั้น สวรรค์ ๖ ชั้น ไม่ได้แออัด ไปแออัดอยู่ที่นรก หลุมไหนก็แออัดกันหมดแน่น ส่วนสวรรค์ไม่แออัด ตั้งแต่จาตุมาขึ้นไปถึงปรนิมิตตวสวัตติ ๖ ชั้น จากนั้นก็พรหมโลก ๑๖ ชั้น ๑๖ ชั้นนั้น ๑๑ ชั้นหนึ่งนั้นเป็นของผู้ท่องเที่ยว ไปถึง ๑๑ ชั้นแล้วลงมาเกิดอีก ชั้น ๑๑ สูงสุดของผู้อยู่ในอำนาจของกาม

เมื่อวานนี้ก็พูดเรื่องกาม วันนี้เกี่ยวกับพรหมโลก พรหมโลกก็เกี่ยวกับกามอีก ๕ ชั้นนั้นเป็นชั้นของผู้ที่สิ้นจากกามความทรมานจิตใจ กตถ่างจิตใจมากแล้ว พ้นขึ้นไปแล้วเป็นพวก ๕ ชั้น พวกก้าวขึ้นสู่ ๕ ชั้นนี้แล้วไม่กลับ ในพรหมโลก ๑๖ ชั้น ๑๑ ชั้นยังกลับ ขึ้นไปถึงชั้นสูงสุด ๑๑ ชั้นนี้กลับ พวกมีกามกิเลสบีบหัวใจอยู่ยังต้องกลับมาเกิดได้รับความทุกข์ทรมานอีก ส่วนชั้น ๑๒ ขึ้นไปถึงชั้น ๑๖ นั้นไม่คืน ขึ้นไปเรื่อย ๆ เลยเตลิดถึงนิพพาน ก็มีเป็นชั้น ๆ อยู่อย่างนั้น คือหมดความตึงตูด หมดกามกิเลสแล้วหมดความตึงตูด

มันตึงมันตูดเอาจริง ๆ แหะอันนี้ตึงตูดมากที่สุดเลย ถึง ๑๑ ชั้นแล้วยังขึ้นไปอีกไม่ได้ยังต้องลง ถ้ามีอันนี้อยู่ในใจแล้วต้องลง ลงทั้งนั้นไม่ขึ้น ผู้ที่หมดอันนี้แล้วขึ้นทั้งนั้นไม่ลง อันนี้ยังงี้ก็ไม่ลง ขึ้นเรื่อย ๆ ๆ เรียกว่าที่อยู่ของพระอนาคามี แปลว่าที่อยู่ของผู้ปราศจากครอบครวั พวกนี้พวกปราศจากครอบครวัเห่าเรือนผัวเมียแล้วภายในจิตใจไม่มี ๕ ชั้น อวิหา อตปปา สุทสสา สุทสสี อกนิษฐา ๕ ชั้นนี้เป็นที่อยู่ของพระอนาคามี ถ้าสอบก็ได้ ๕๐% ขึ้นไปแล้วไปอยู่อวิหา ผู้ที่ได้ ๕๐% ต่อไปก็เลื่อนเป็น ๖๐% ๗๐% เข้าไปหา อตปปา สุทสสา สุทสสี อกนิษฐา พอก้าวจากอกนิษฐาเข้านิพพานเลย เป็นอันว่าหมด เรื่องทุกข์ทั้งหมดโดยสิ้นเชิงไม่มีอะไรเหลือเลย นี่ละผู้บำเพ็ญความดีเป็นอย่างนั้น

แต่ผู้ทำความชั่วนี้มีแต่ลงทำเดียว หาความสุขความสบายไม่ได้เลย มีทุกข์ประเภทต่าง ๆ กรรมประเภทต่าง ๆ กันด้วย แล้วแต่ผู้ทำกรรมนั้นชอบทำกรรมอะไรมากผลก็แสดงอันนั้นมากเต็มไปหมดในหัวอกไม่มีเวลาว่างเลย ท่านแสดงไว้อย่างชัดเจน นี่คือจอมปราชญ์เป็นผู้รู้ผู้เห็นทุกสิ่งทุกอย่างแล้วมาแสดงให้พวกเราฟัง ส่วนกิเลสตาบอดหลอกโลกนี้มันบอกล้างเหล่านี้ไม่มี แล้วโลกชอบเชื่อมั่นเสียด้วยนะ เพราะฉะนั้นโลกถึงได้จมกันมากมายกำยกอง ร้อยคนจะเอาคนหนึ่งไปสวรรค์นี้ทั้งยากด้วย

ร้อยคนเอาคนหนึ่งไปสวรรค์ยาก นอกนั้นจมนรก ๆ ๙๙ คนจมนรก ท่านเทียบไว้ชนโคกับเขาโค ถ้าเทียบว่าร้อยต่อหนึ่งก็ไม่ได้ คือหนึ่งยังมากไป

ถ้าเราเทียบชนโคกับเขาโค โคตัวหนึ่งมี ๒ เขา ขนเต็มตัว ขนแต่ละเส้นเท่ากับคนหนึ่งคน ๆ ขนเต็มตัวว้าว นั่นละคนทั้งหมด พวกนี้ลงนรก เขา ๒ เขานี้เท่ากับคนผู้จะไปสวรรค์ ขนทั้งตัวนั้นไปนรกหมด ผู้จะไปสวรรค์มีเขา ๒ เขา คือคนดีเพียง ๒ คน ถ้าเราเทียบเรื่องชนโคกับเขาโคแล้วร้อยต่อหนึ่งก็ไม่ได้ เพราะหนึ่งยังมากไป นี่พระอานนท์ทูลถามท่าน พุดถึงเรื่องผู้จะไปสวรรค์ไปนรกนี้มีจำนวนมากน้อยเพียงไร อู้อย่าถามอานนท์ มันน่าอ่อนใจมาก คือพระพุทธเจ้าอ่อนพระทัยอ่อนใจที่จะแนะนำสั่งสอนสัตว์โลก สัตว์โลกเชื่อความชั่วความต่ำทราวมลเสียมากต่อมาก เพราะความต่ำทราวมนี้มันดึงมันดูดยู่ตลอดเวลา หลับตื่นลืมตามันดูดยู่ตลอดเวลาไม่มีเวลาอ่อนตัว เป็นอัตโนมัตติ

เครื่องจักรวัฏจักรนี้หมุนตัวอยู่ตลอดเวลา หลับตื่นลืมตาไม่มีเวลาหยุด มันหมุนของมันอยู่ตลอดเวลา จึงเป็นที่น่าอ่อนใจเอามากในการสั่งสอน เพราะฉะนั้นการถามถึงคนจะไปสู่ความดีไปสู่ความชั่วนี้จึงไม่อยากจะตอบ ครั้นเวลาตอบออกมาแล้วก็ดูโคตัวหนึ่งเป็นยังงี้ โคตัวหนึ่งมีเขา ๒ เขามีขนเต็มตัว ขนแต่ละขนเท่ากับคนคนหนึ่ง ๆ พวกนี้พวกไปนรก เขา ๒ เขานั้นไปสวรรค์ นั่นละโคทั้งตัวมีผู้จะไปสวรรค์เพียงเขามันเท่านั้น ๒ เขา นอกนั้นจมนรก จึงอ่อนใจอานนท์ แล้วสัตว์โลกทั้งหลายมีแต่ความสมัครรักใคร่ที่จะบิกบินไปตามความชั่วช้าลามก เพื่อไปตกนรกหมกไหม้กันทั้งนั้น ผู้ที่จะบิกบินหาความดีเพื่อเป็นเขาโค ๆ นี่มีน้อยมาก ๆ ท่านจึงอ่อนพระทัย ภาษาเราเรียกว่าอ่อนใจ และท้อพระทัยในการที่จะสั่งสอนสัตว์โลก

เพราะอำนาจของกิเลสมันรุนแรงเหมือนคลื่นในมหาสมุทรทะเล คลื่นมันใหญ่ขนาดไหนมหาสมุทรทะเล เราเอาฝ่ามือไปกั้นคลื่นมหาสมุทรทะเลไม่ให้มันตั้งคลื่นไม่ได้ นี่อำนาจของธรรมเพียงฝ่ามือเดียว อำนาจของคลื่นทะเลหมดมหาสมุทรทะเลคลื่นใหญ่ขนาดไหน ฝ่ามือขาดสะบั้นดีไม่ตี นี่ละธรรมชาติสะบั้น ๆ เพราะอำนาจของกิเลสรุนแรงมากกว่า

เพราะฉะนั้นเราแต่ละคน ๆ ต้องให้เป็นฝ่ามือของตัวเอง กั้นคลื่นมหาสมุทรมหานิยมให้ตีนะ เราคนหนึ่ง ๆ มีฝ่ามือด้วยกันกั้นให้ตี กั้นด้วยอรรถด้วยธรรม ฝ่ามือเท่ากับธรรมกั้นความชั่วช้าลามก มันอยากก็ดันกัน ๆ คือต้องสู้กัน สู้สู่ความชั่ว สู้ไม่ได้ต้องจมไปตามมัน ถ้าสู้ได้เรามีหวังดี ๆ นี่ความทุกข์ความลำบากในการจะสร้างความดีต้องมีอุปสรรค อุปสรรคคือกิเลสทั้งนั้นไม่ใช่อะไรแหละ ดินฟ้าอากาศเขาไม่เป็น

อุปสรรค กิเลสนั้นแหละเป็นอุปสรรค กิเลสอย่างเดียวเป็นอุปสรรค จึงต้องได้ต่อสู้กัน ไม่ต่อสู้ไม่ได้มันเหนียวแน่นมันคงมาก

วัฏจักรนี้เป็นเครื่องหมุนอัตโนมัติ ไม่ต้องเติมน้ำมันแหละ พวกสัตว์ทั้งหลาย เขาสมัครเติมน้ำมันเอง สมัครเต็มไปกับพวกสัตว์นรก ไปกับจ่ายมบาลเอง เติมน้ำมันเอง สมัครใจเติมน้ำมันเอง น้ำมันหมดไม่ต้องไปขอเติมที่ไหน หามาเติมเอง สมัครใจเอง ดันรนเองตกรนเอง ไม่มีใครบังคับไม่มีใครหักห้าม หรือไม่มีใครบังคับให้ไปแหละ มันหากชอบเป็นความสมัครใจเอง เราดูภิกขุของจิตเรารู้ จิตวันหนึ่ง ๆ มันคิดไปทางชั่วมากน้อยเพียงไร คิดไปทางดีมีมากน้อยเพียงไร เราดูจิตของเรานี้ก็รู้

เพราะจิตนี้แหละตัวจะไป ร่างกายนี้ไม่ไป พอแตกแล้วร่างกายนี้ก็เปื้อนธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ เป็นส่วนประกอบของใจ มันจะสลายตัวลงไปสู่ธาตุเดิมของมัน ส่วนจิตนี้จะออก จิตนี้มีความดีความชั่วฝังอยู่ในใจ ถ้ามีความชั่วมาก็ดิ่งลงดิ่งลง ถ้ามีความดีมาก็ดิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นท่านจึงให้สร้างความคิดเพื่อจุดลากตัวเองขึ้น กีดกันความชั่วไม่ให้มันเกิดขึ้น ต้องใช้ความอดความทน ไม่อดไม่ทนไม่ได้ กิเลสหนาต้องอดทนมาก กิเลสหนาต้องเอารุนแรง พูดถึงเรื่องความเพียรเอาขาดสะบั้นไปเลยไม่อย่างนั้นไม่ทันกัน

เราจะทำเหาะ ๆ แหะ ๆ กับกิเลสนี้ไม่ได้ กิเลสไม่ใช่ตัวเหาะแหะ ตัวจริงตัวจังทุกอย่างไม่มีอะไรเกินกิเลส ถ้าพูดถึงเรื่องจริงจังต่อสัตว์โลกเพื่อความทราบแล้วไม่มีอะไรเกินกิเลส ถ้าพูดถึงเรื่องหลอกลวงสัตว์โลก ไม่มีอะไรมีเล่ห์เหลี่ยมแหลมคมยิ่งกว่ากิเลสอีกเหมือนกัน ให้พากันตั้งอกตั้งใจนะฝัน ไม่ฝันไม่ได้นะ โห มันติดอยู่ในหัวใจ มันไม่ได้มาอวัยวะแหละนะ มันติดอยู่ในหัวใจมันอยู่ในหัวใจ ดิ่งอยู่ในหัวใจ เมื่อดิ่งมากไปมันก็เอาให้กายไหวไปตาม คือพูดไปตามมัน ทำไปตามมัน ไปตามมันมาตามมัน ประพฤติตัวตามมันเมื่อมันหนักเข้า ๆ ในหัวใจเรา มันเคลื่อนไหวอยู่ในหัวใจนั้นก่อน เมื่อหนักเข้า ๆ มันก็เอากายให้ไหวไปตามให้ทำตามมัน เพราะฉะนั้นจึงต้องได้ฝืนกัน

คิดดูพระท่านจะฆ่ากิเลสในตำราท่านแสดงไว้ ก็เพื่อเป็นคติพวกเราแหละ ท่านองค์นั้นท่านก็เป็นพระอรหันต์ไปแล้ว นั่นละท่านฝึกได้ท่านเป็นพระอรหันต์ ถ้าฝึกไม่ได้ก็จมอยู่ในมูตรในคู่นั้นแหละ ท่านครองผ้ากำลังจะบิณฑบาต นี่เรียกจิตของกิเลส นะมันออก พับออกไป วันนี้เขาจะถวายอาหารบิณฑบาตประณีตบรรจงอะไรแก่เราเนะ กำลังครองผ้าจะบิณฑบาตจิตมันออกแล้ว กิเลสออกก่อนแล้ว วันนี้ใครเขาจะเอาอาหารประณีตบรรจงอะไรใส่บาตรให้เราบ้างนะ พอว่าเท่านั้นทางนี้ก็หักกันทันทีเลย โห จะไปกินก่อนเจ้าของยังไม่ได้้ออกบิณฑบาตเลยนี้ ไปกินก่อนแล้วกิเลส ไม่ไปวันนี้ วังัน

เปลื้องผ้าจีวรทันที วันนั้นท่านไม่บิณฑบาต เอ้า กิเลสเก่งไปกิน เราไม่ไปด้วยวันนี้ ท่านไม่ไป

วันหลังตั้งทำสูกันใหม่ เอาอีก ถ้ากิเลสคิดอย่างนี้อีกเอาอีก ท่านว่าอย่างนั้นนะ กิเลสคิดอยู่อย่างนี้ทุกวันเราจะไม่ฉันทุกวันเลย เอาจนตายกัดฟันเลย กิเลสก็เลยหมอบไม่หาอาหารประณีตบรรจง หมอบ แล้วแต่ครูบาจะพาไปหากินว่างั้น แล้วแต่ครูบาเถอะ หมอบแล้วกิเลส ท่านก็บิณฑบาตมาฉัน นั่นเห็นไหมท่านฝึกกรรมาน มีในตำรานะ ท่านแสดงเอาไว้ นี่ละการตัดความชั่วตัดอย่างนั้น ถ้าเป็นไปตามความคิดนั้นก็โลเลสิ บิณฑบาตก็โลเลไม่ได้สนใจในข้อวัตรปฏิบัติในการบิณฑบาต สนใจแต่ข้าวต้มขนมเขาละสิ ที่ไหนชั้นข้าวใหญ่ ๆ ก็บึ้งใส่ ๆ ไปแย่งกันกัดกันเหมือนหมา ไปอย่างนั้นละ นี่ละไม่มีข้อวัตรปฏิบัติกิเลสออกหน้าเป็นอย่างนี้ เราพูดถึงเรื่องกิเลสออกหน้าไม่ใช่เป็นของดีเลย

นี่ฝึกกิเลสเป็นของเล่นเมื่อไร มันออกทุกชอกทุกมุมไม่มีอะไรเกินกิเลส เรื่องชอกแซกซิกแซกที่จะหลอกเราให้ลุ่มจมตามมันนี้เก่งมากนะ เวลาฝึกกรรมะเข้าไป ๆ กรรมะทันมันเข้าไปนั่นละมันถึงได้รู้กลมายาของกิเลสว่าแหลมคมขนาดไหน ปลิ้นปล้อนหลอกหลวงขนาดไหนถึงรู้กัน ๆ เพราะสติปัญญากรรมะทั้งหลายเหล่านี้ทันกัน ๆ แย็บออกตรงไหนทัน ๆ รู้ทัน ๆ สกัดกันทัน ๆ สุดท้ายก็ออกไม่ได้ ตีแหลกเลย นั่นเป็นอย่างนั้นนะ เราต้องฝึกต้องหัด

ใจเป็นของฝึกได้ ฝึกไม่ได้พระพุทธเจ้าไม่สอน พระพุทธเจ้าเป็นศาสดาเอกไม่ได้ ต้องเป็นคนมีกิเลสเหมือนกันกับเราดี ๆ นี่แหละ แต่ทำไมถึงสิ้นกิเลสได้ ก็เพราะการฝึกกรรมานตัวเอง เราจะคอยให้คนอื่นมาฝึกกรรมานเราไม่ได้นะ เราต้องฝึกเราเองเราอยากเป็นคนดี เป็นตายร้ายดีก็คือเราจะเป็นผู้รับผิดชอบเรา คนอื่นใดไม่มีที่จะมารับผิดชอบเราได้ เราต้องฝึกกรรมานเราให้ดีตั้งแต่ยังมีชีวิตอยู่นี้ พระพุทธเจ้าอ่อนพระทัยฟังซิ พระอานนท์ทูลถาม อ่อนใจ ไม่มีใครที่จะเห็นทุกสิ่งทุกอย่างยิ่งกว่าพระพุทธเจ้า อำนาจของกิเลสมันหนาแน่นขนาดไหน อำนาจของกรรมมีมากน้อยเพียงไร ทรงเอามาเทียบเคียงแล้วจึงท้อพระทัย กำลังของกรรมไม่พอ กำลังของคนดีที่จะต่อสู้กับคนชั่ว กำลังของความคิดดีที่จะต่อสู้กับความชั่วมีน้อยมาก ๆ ก็ท้อพระทัยซิ อะไรขึ้นชื่อว่าความดีแล้วน้อยมาก คนดีก็น้อยมากความคิดดีก็น้อยมาก อะไรถ้าเป็นความดีที่จะพาเจ้าของให้ไปดีแล้วน้อยมาก ๆ

แล้วให้พิจารณาตัวของเรานี้ ย่นเข้ามาหาเราซิ เป็นยังไงความชั่วกับความดีของเราเล็กน้อยหรือไม่ดูอีก ย่นเข้ามาอย่างนั้นชิสอนเจ้าของ เวลานี้เราคิดทางชั่วมากหรือคิดทางดีมาก ถ้าคิดทางชั่วมากคิดทางดีน้อยแล้วแสดงว่าเราแพ้กิเลส เราต้อง

แก้ไข ๆ ทำความชั่วมากทำความดีน้อยไม่ทันกิเลส นี้จะถูกจุดลากจนได้แหละ เอ้าแก้ ให้มีความดีมากขึ้นไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งภูมิใจ เมื่อภูมิใจแล้วตายเมื่อไรไม่ว่านะ คนที่ความดีพอแล้วท่านไม่สะทกสะท้านต่อความล้มความตายอะไรแหละ เพราะพออยู่ในใจนี้หมดแล้ว ไปก็ผู้นี้จะไป ผู้นี้พอแล้วไปไหนก็พอไปหมด ถ้าผู้นี้บ่พร่องไปไหนบ่พร่องไปหมด ท่านจึงบังคับตัวของท่านให้สร้างความดี ๆ ให้พอ เมื่อความดีพอแล้วไม่หวั่นไหว พวกนี้จำให้ตึนะ

เอาละวันนี้เทศน์เท่านี้ละ เทศน์ทุกวัน ๆ นี่นะก็ไม่ทราบเอาคำเทศน์มาจากไหนหลวงตา ป.๓ นี้ หลวงตาบัว ป.๓ นะนี่สอบได้ ป.๓ สอนคนทั้งโลกก็เกินไปเกินภูมิ นี่สอนคนทั้งโลกจริง ๆ โลกเมืองไทยเราทั่วประเทศไปเทศน์หมดแหละ ไม่ว่าภาคไหน ๆ ไปเทศน์ทั้งนั้น เรียกว่าสอนคนทั่วประเทศ หลวงตา ป.๓ มันเกินไปนะมันเกินภูมิ เพราะฉะนั้นวันนี้จึงให้อยู่ในความพอดีระดับภูมิ ป.๓

เอาแค่นี้ละพอ